

Demari 31.5-06

Legioonateatteri ajattelee äitejä ja tyttäriä

Pertti Julkunen

Hento, henkevä, hengästynyt ja hyvin kaunis ihminen seisoo lähtömylläkässä Legionateatterin lämpiössä. "Oletko sinä ohjaaja?", kysyn. "Kyllä, minä olen ohjaaja". "Onneksi olkoon!", sanon. Perässäni tulee muita. He kättelevät tai halaavat ohjaajaa. Kaikki sanovat hänelle "kiitos". Aavistuksenomainen itseini kohdistuva harmi kulkee mieleni läpi. Minunkin olisi pitänyt sanoa noin: "kiitos!"

Elämä mäjättelee

Ohjaaja ja käsikirjoittaja **Ninna Löytänen** ottaa katsojalta kuumaa ja pitkäikäisen kiitoksen. Se tulee taidosta ja työn tärkeydestä. "Kurren kuolema" kertoo perheen syntymästä ja elämästä. Jokainen meistä on lähtöisin jonkinlaisesta perheestä. Jokaisen jurnutukset johtuvat jollakin tavalla perheessä tehdyistä ratkaisuisista ja ratkaisematta jättämistä.

Näytelmän pariskunta toimii kahdessa ajassa. **Johanna Tohnin** Tuikka ja **Aki Haikosen** Mikko elävät nuoremparain elämän vuodesta 1979 kohti nyky-aikaa. Pari on lavalla myös **Kati Särkiojan** ja **Ulf Hjelm**in keski-ikäisinä vuoden 2006 ihmisinä.

Vanhempi pariskunta hoitaa samaa tehtävää kuin kuoro vanhan Kreikan teatterissa. He elävät yhteistä aikaa katsojien kanssa ja kommentoivat menneitä sattumuksia esittävien näyttelijöiden kammelluksia ja kohtaloita.

Antiikkinen rakenne luo hyvän jännitteen. Myös ohjauksen henkeä hallitsevat klassiset hyveet: kohtuullisuus, kliseettömyys ja kosiskelemattomuus. Yleisille kertoo, että ohjaaja on ajatellut tarkasti ja energisesti kaikkea, mutta ote on silti rento ja sattumuksia suvaitseva.

Nainen ymmärtää

"Kurren kuolema" puhuu miehille eri tavalla kuin naisille. Naiset nauravat sydämensä pohjasta, kun **Paula Toivosen** gynekologi läpysyttelee valtavia atuloita ja ryömii nuoren äidin jalkojen väliin. Minä olen yksinomaan kauhuissani. En ota oikein todesta gynekologin suositusta "epävarman" lapsen abortoisesta. Naiset tuntuvat tietävän, että sellainen kuuluu normaalielämään. Naiset tuntuvat muutenkin tietävän elämästä sellaista, mitä miehet eivät tiedä. Vakuutun yhä va-

TEATTERI

Kurren kuolema ja muita salaisuuksia
Käsikirjoitus ja ohjaus **Ninna Löytänen**

Valot ja äänet **Tomi Isoviita**, **Markus Nokelainen** ja **Tomi Pohjonen** – Lavastus **Ulf Hjelm**, **Ninna Löytänen**, **Samppa**, **Tomi Isoviita** ja **Tomi Pohjonen** – Puvustus **Erika Supponen** ja **Ninna Löytänen** – Markkinointi **Päivi Okuogume** – Tuotanto **Legioonateatteri** ry.

Roolissa **Johanna Tohni**, **Aki Haikonen**, **Ulf Hjelm**, **Kati Särkioja**, **Henriikka Heiskanen**, **Paula Toivonen**

kavammin, että väite ei pidä paikkaansa toisinpäin esitettyinä.

Vakavuudentajuinen huumori on Legionateatterin paras perinne. Se on Löytänen työssä täysissä voimissaan. Hyvä maku ei petä. Yhtään halpaa vitsiä ei heitetä. Rehti meininki saa aikaan sen, että yleisö on mukana. Jos sitä lähenneltäisiin väkisin, niin ajattelevainen osallistuminen ei kävisi päinsä.

Näytelmän aihe lisää huonoja paineita. Perheen onnellisuuden ja varsinkin onnettomuuden käsittelemistä varten on tarjolla valtava

hurskaiden kliseiden ja leikkisien latteuksien arkisto. Jos tekijöillä olisi ollut hiukan halpamaisuutta, niin varastoa olisi varmasti käytetty.

Viisas antaa anteeksi

Kurre ei ole asetelmastaan huolimatta klassinen tragedia. Sankarit eivät sorru kohtalon kouriin vaan löytävät kohtuullisen hyvän elämän. Draaman arvoitus virittyy juuri tästä: miten ihmiset ovat pärjänneet noinkin leppoisasti normaalin elämän ankarassa mäiskeessä?

Näytelmässä ei nähdä pa-

Kuvat Legionateatteri

Jokainen meistä on lähtöisin jonkinlaisesta perheestä, jossa tehdyt ratkaisut ja ratkaisematta jättämiset vaikuttavat meihin loppuelämään. Näytelmä **Kurren kuolema** kertoo perheen syntymästä ja elämästä.

hoja koettelemuksia. Mieli-alan luojina ovat päivävastoin tyttöjen tekemät riemastuttavat kolttoiset, joita näyttelijät ymmärtävät hytkähdyttävästi. Samalla käy ilmi, että jopa äidit ymmärtävät joskus väärin ja mokaavat silloin tällöin eikä yhteistä toisen asemaan asettumisen paikkaa ole aina käytettävissä. Siinä on aina vakava helvetin kuuseen menemisen mahdollisuus.

Lyhyen **Kurren** pitkäikäisen teemana on anteeksianto. Tunnin mittainen näytelmä ajatteluttaa vielä kymmenen tunnin kuluttua. Arvelemme, että opetus taisi liittyä jumiutumattomuuteen. Meillä on aina vapaus pilata oma elämäme ja piinata muita. Se onnistuu pelkällä takertumisella. Vastuullinen ihminen antaa anteeksi ja odottaa uusia kysymyksiä vastattavakseen. Vastuuton jumputtelee vanhoja juttuja.

Legioona lohduttaa

Miehille ohjaaja on antanut anteeksi jo jotenkin etukäteen. Draaman jännite ponnahtelee äidin ja tyttären välillä. Siinä samalla se virittyy naisen ja elämän kaikkien ratkaisujen välille. Miehet ovat hyvin ansaitsemassaan statistin osassa.

Aki Haikonen näyttää kömpelöä ja lapsellista nuorta isää kömpelösti ja lapsellisesti. **Ulf Hjelm** esittää keski-ikään ehtinyttä **Haikosta** rauhallisesti ja kauniisti. Miehet tekevät työnsä sympaattisesti ja asiaan kuuluvan huomaamattomasti.

Nuoremman tyttären roolin rakentava, siinä sivussa gynekologin osan kiskaiseva ja maitotölkkin tehtävän tupsauttava **Paula Toivonen** on näytelmän peittämaton keskusta. **Toivonen** on perheen nuorempi tytär, se epävarma, joka piti aborttoita. Avoin ja rohkea **Toivonen** ymmärtää lasta, itseään ja yleisöään. Katsoja arvelee, että hän ymmärtää myös ohjaajansa pyrkimystä ja jollakin tavalla myös kommentoi sitä. Vanhempi tytär **Henriikka Heiskanen** muodostaa pikkusiskonsa kanssa voimakaksikon, joka ajattelee, päättää ja tekee. **Kati Särkioja** hoitaa taitavasti vanhemman äidin kaksoistehtävää: hän tekee kotiöitä ja muistelee samalla, miten on luonut uutta elämää **Johanna Tohnin** tarmokkaasti esittämänä nuorempana omana itsenään.

Lapset ja elämä heittelevät äitejä. Legionateatteri rohkaisee ja lämmittää mieltä. Siinäpä erinomainen työnjako.